

ŠKOLSKA RAZINA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE 2026.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 8. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova____/ 50

Potpis članova Školskoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka. Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova. Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom.

Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje, vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo ispravaka odgovora u tim česticama. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradama te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

**U SVAKOME OD SLJEDEĆIH TRIJU ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAOKRUŽITE SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2 1. Koji su nazivi zamišljenih linija koje na geografskim kartama čine geografsku mrežu?

- a) ekvator b) Južni pol c) podnevnici d) Sjeverni pol e) usporednice

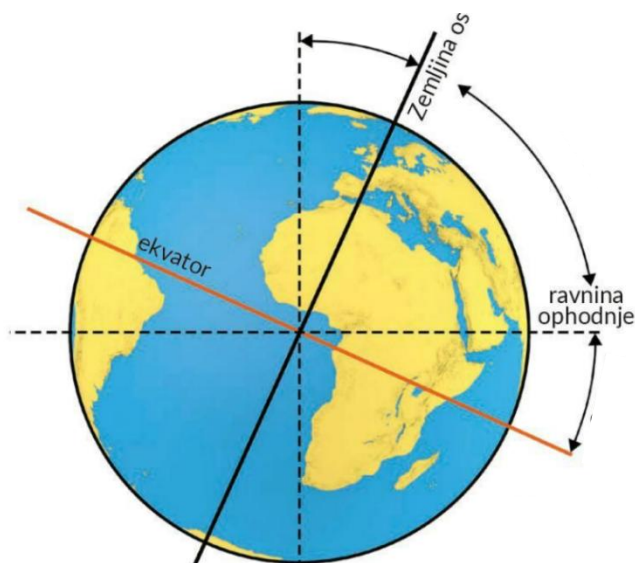
2 2. Koji su od navedenih planeta terestrički i nemaju retrogradnu rotaciju?

- a) Jupiter b) Mars c) Uran d) Venera e) Zemlja

2 3. Koji od navedenih primjera stijena pripadaju skupini površinskih magmatskih stijena?

- a) antracit b) bazalt c) gnajs d) mramor e) riolit

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU GRAFIČKOGA PRILOGA.



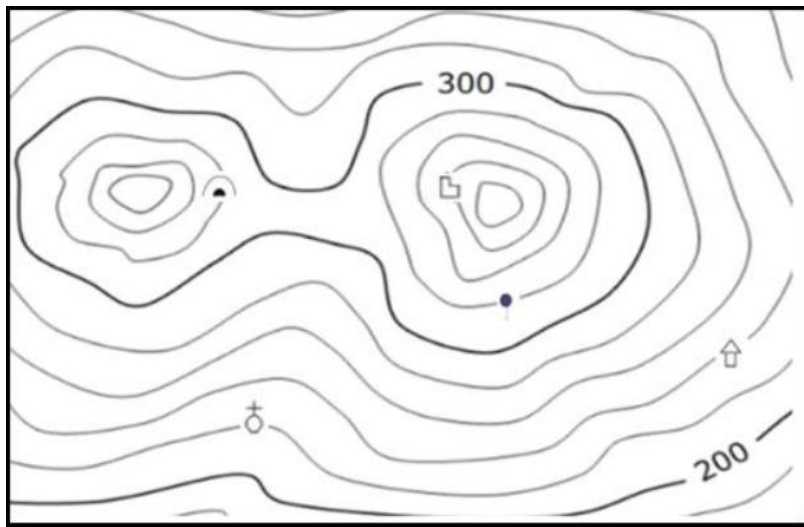
2 4. Kut između Zemljine osi i ravnine ophodnje iznosi _____, a kut između ravnine ophodnje i ekvatora iznosi _____.

1 5. Ucertajte na grafičkome prilogu strelicu sjeverno od ekvatora koja pokazuje smjer rotacije Zemlje.

1 6. Zaokružite na grafičkome prilogu naziv usporednice na koju Sunčeve zrake padaju okomito 20. ožujka.

1 7. Koji se kontinent cijelom površinom nalazi na sjevernoj Zemljinoj polutki i cijelom površinom na zapadnoj Zemljinoj polutki? _____

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA ISJEČKA GEOGRAFSKE KARTE.



2

8. Na koliko se metara nadmorske visine nalazi crkva, a na koliko ruševina?

crkva _____ m

ruševina _____ m

2

9. U kojim se mjerilima izrađuju hrvatske topografske karte koje se koriste istom ekvidistancijom kao na priloženome isječku geografske karte?

Na priloženome isječku geografske karte usjeverene orijentacije objekt koji se nalazi na zapadnoj strani sedla između dvaju vrhova je _____.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE.



- | | |
|----------|--|
| 1 | |
|----------|--|
10. Kosim crtama označite cjelokupni prostor Hrvatske koji je bliži Sjevernome polu nego ekvatoru.
-
- | | |
|----------|--|
| 1 | |
|----------|--|
11. Zaokružite brojčanu vrijednost meridijana uz južni rub karte koja označuje meridijan koji je najbliži datumskoj granici.
-
- | | |
|----------|--|
| 1 | |
|----------|--|
12. Među gradovima na priloženoj geografskoj karti označite pravokutnikom ime onoga grada koji je najbliži koordinatama 15° istočne geografske dužine i 45° sjeverne geografske širine.
-
- | | |
|----------|--|
| 1 | |
|----------|--|
13. Uz ekvidistanciju, na priloženoj geografskoj karti **nedostaje** matematički element koji nazivamo _____.
-
- | | |
|----------|--|
| 1 | |
|----------|--|
14. Zaokružite ime jednoga grada u Sisačko-moslavačkoj županiji i jednoga grada u Splitsko-dalmatinskoj županiji u kojima će u gotovo isto vrijeme po mjesnom vremenu nastupiti podne.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU POLAZNOGA TEKSTA.

Zrakoplov je krenuo u podne iz zračne luke smještene na hrvatskome otoku i imenovane po jednome makroregionalnome središtu Hrvatske. Ta se zračna luka nalazi približno jednu stupanjsku vrijednost meridijana zapadnije od Zračne luke Franjo Tuđman Zagreb. Zrakoplov je krenuo na let 31. 8. 2025. prema New Yorku, koji se nalazi na oko 75° z. g. d. Let je trajao šest sati.

3	
---	--

15. Koje je ime grada po kojemu je imenovana zračna luka iz koje je poletio zrakoplov prema New Yorku? _____

Koje je ime otoka na kojemu se nalazi polazna zračna luka? _____

Koliko iznosi vrijednost (zaokruženo na cijeli stupanj) udaljenosti od početnoga podnevnika na kojoj se nalazi polazna zračna luka opisana u priloženome tekstu? _____

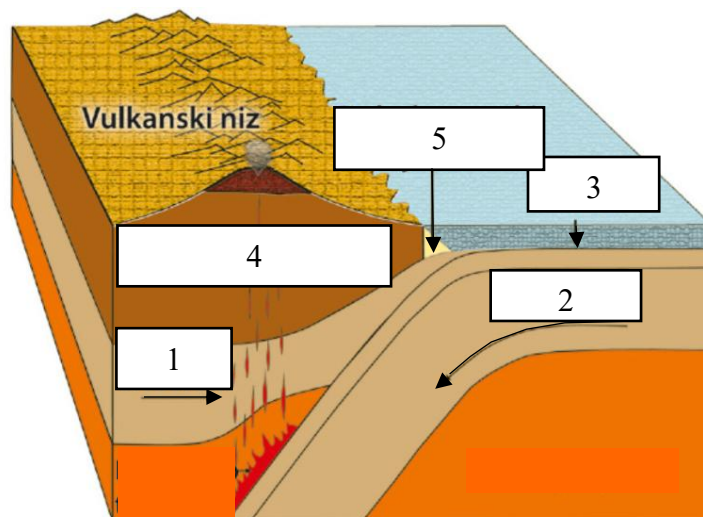
1	
---	--

16. Koji je bio datum i koje je bilo vrijeme u New Yorku kada je zrakoplov sletio?

datum _____ vrijeme _____

<i>Prostor za računanje</i>

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE SKICE. U SVAKOME OD SLJEDEĆIH TRIJU ZADATAKA PO JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.



1 17. Kojim je brojem na priloženoj skici označena oceanska kora?

- a) brojem 1 b) brojem 2 c) brojem 3 d) brojem 4

1 18. Koji od dijelova unutarnje (lupinaste) građe Zemlje **nije** vidljiv na priloženoj skici?

- a) jezgra b) litosfera c) kora d) plašt

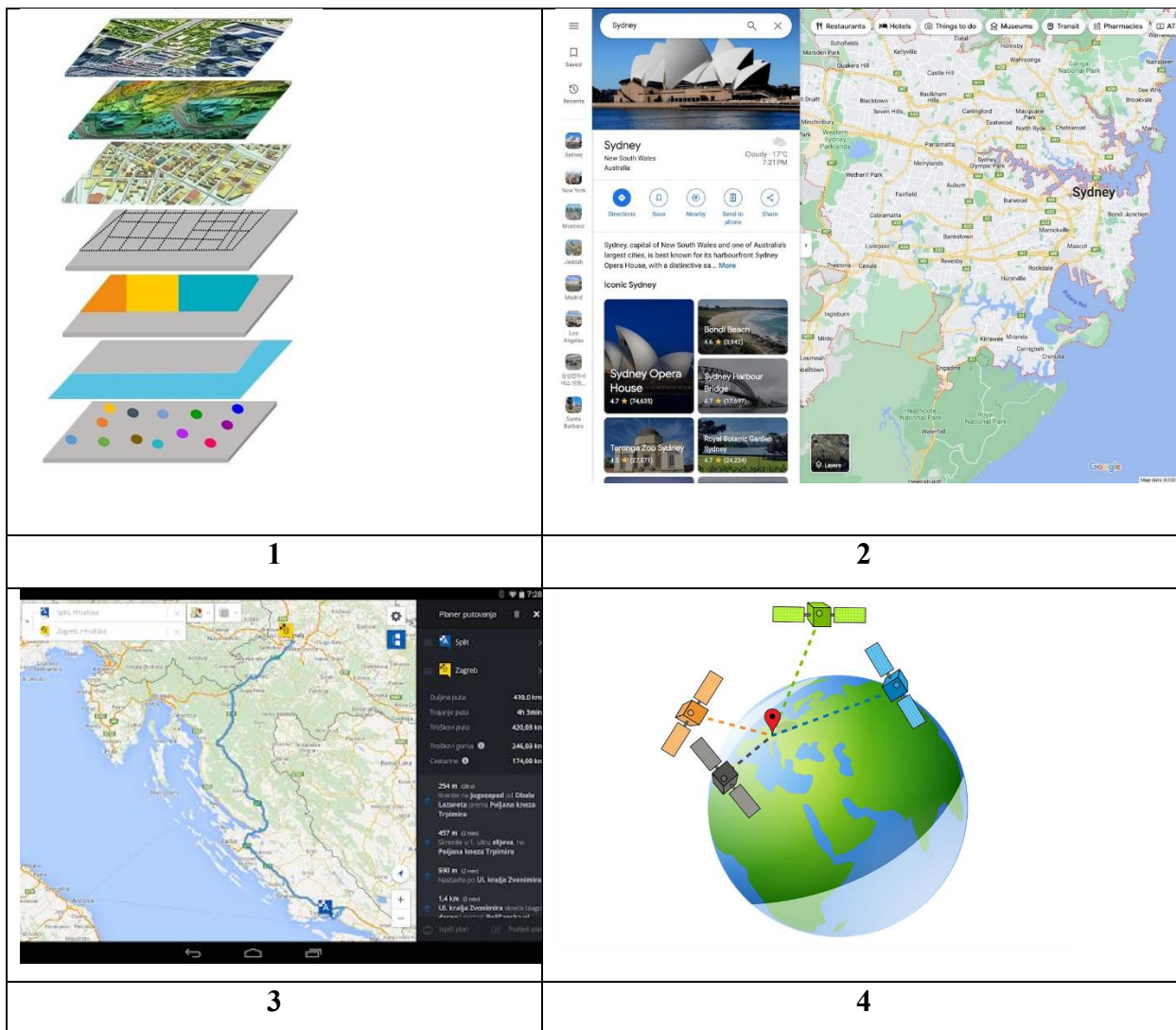
1 19. Kojim je brojem na priloženoj skici označen dubokomorski jarak?

- a) brojem 2 b) brojem 3 c) brojem 4 d) brojem 5

2 20. Naziv pokreta oceanske litosferne ploče prikazanoga na priloženoj skici je _____.

Tip granice litosfernih ploča prikazan na priloženoj skici je _____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU GRAFIČKIH PRILOGA. U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽITE ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.



2

21. Program u kojemu se uobičajeno koriste prostorne baze podataka različitih obilježja istoga prostora prikazan je na prilogu 1/3 i nazivamo ga **geografski informacijski sustav / geografski pozicijski sustav**. Hrvatski autoklub isporučuje usluge u digitalnom pomagalu označenom brojem 2/3. To se pomagalo naziva **HAKmap/HAKroad**.

1

22. Za određivanje pozicije GNSS-om potrebno je imati signal minimalno s **3/4** satelita. Uz svemirski i kontrolni sustav, svaki GNSS ima i **računalni/korisnički** dio.

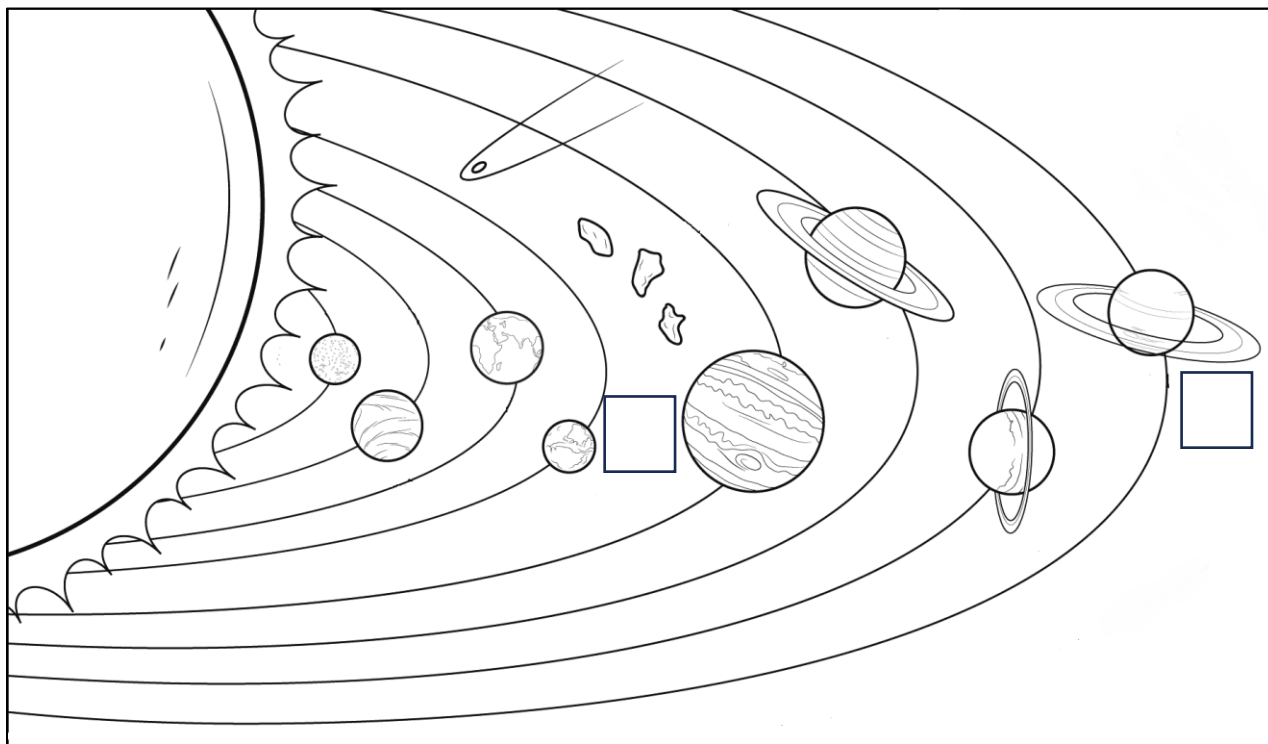
**U SLJEDEĆEM ZADATKU POVEŽITE DESNI STUPAC S LIJEVIM UPISOM
JEDNOGA BROJA I JEDNOGA SLOVA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMOVA U
LIJEVOME STUPCU. JEDAN SE BROJ I JEDNO SLOVO NE MOGU POVEZATI.**

3	
---	--

23. Povežite naziv (pokratu) navigacijskoga sustava s pripadajućim opisom i s pripadajućom državom.

- | | | |
|--------------|------------|--|
| _____ SAD | 1. BeiDou | A. Globalno operativan od 2020. godine. |
| _____ Rusija | 2. Galileo | B. Najstariji i najrašireniji navigacijski sustav. |
| _____ Kina | 3. GLONASS | C. Prvi satelit 1982., globalna pokrivenost od 2011. godine. |
| | 4. GPS | D. Ponajprije razvijen za civilnu upotrebu, s visokom preciznošću. |

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU SKICE SUNČEVOGA SUSTAVA.



2

24. Pojas nebeskih tijela između od Sunca najudaljenijeg terestričkog planeta i Suncu najbližeg jovijalnog planeta nazivamo _____. Pojas iza najudaljenijeg planeta od Sunca nazivamo _____. U odgovarajuće kvadratiće na skici upišite oznaku **X** za prvi navedeni pojas, odnosno oznaku **Y** za drugi pojas.

2

25. „Zvijezda repatica“ narodni je naziv za _____. Zaokružite na skici primjer tog nebeskog tijela. „Zvijezda Danica“ narodni je naziv za planet čije je ime _____. Zaokružite na skici taj planet.

1

26. Koji je hrvatski naziv najprihvaćenije znanstvene teorije o nastanku svemira?

U SVAKOME OD SLJEDEĆIH DVAJU ZADATAKA TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH, U DRUGI STUPAC U ISTOME REDU, UPIŠITE TOČNE POJMOVE.

3

27. Pozorno pročitajte tekst o Mjesečevim mijenama i postupite prema uputi za rješavanje zadatka.

Mladi Mjesec vidljiv je kada je Mjesec izravno između Zemlje i Marsa. U fazi druge četvrti Mjesec zalazi oko podneva. Dva tjedna nakon mladog Mjeseca pojavljuje se puni Mjesec ili uštap koji izlazi 12 sati nakon Sunca. Vrijeme potrebno da se izmijene sve četiri Mjesečeve mijene iznosi 28,5 dana.

POGREŠAN POJAM	TOČAN POJAM

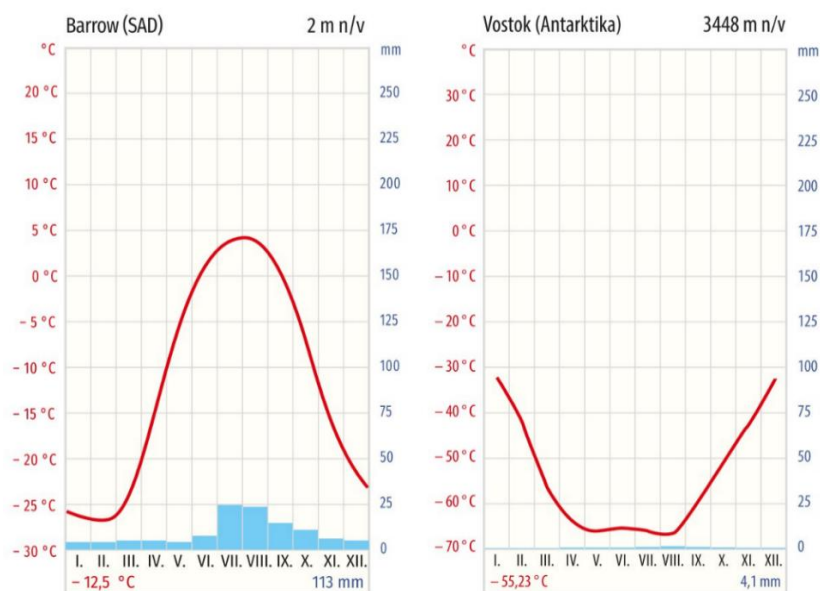
3

28. Pozorno pročitajte tekst o seizmički i vulkanski najaktivnijem prostoru na Zemlji i postupite prema uputi za rješavanje zadatka.

U drugom po veličini oceanu smjestio se prostor u kojemu se događa oko 90 % svih potresa na Zemlji i u kojemu je aktivno preko 450 vulkana. Taj prostor prostire se sjeverno i južno od ekvatora, zapadno i istočno od datumske granice i obuhvaća obale pet kontinenta. U sklopu toga prostora, uz zapadnu obalu trećega po veličini kontinenta, procesom razmicanja nastaju brojni rasjedi.

POGREŠAN POJAM	TOČAN POJAM

**SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH
KLIMATSKIH DIJAGRAMA.**



2

29. Kolika je razlika između prosječnih godišnjih temperatura u Vostoku i Barrowu?

Koliko približno iznosi razlika između mjeseca s najviše padalina u Vostoku i mjeseca s najviše padalina u Barrowu?

Prostor za računanje

**U POSLJEDNJEMU ZADATKU POVEŽITE PAROVE UPISOM SAMO JEDNOGA
SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE TREBAJU OSTATI
PRAZNE.**

2

30. Povežite mjesta klimatskih dijagrama iz 29. zadatka s dominantnom vegetacijom/pokrovom.

A – Barrow B – Vostok

_____ tajga _____ makija _____ tundra _____ pustinja _____ ledeni pokrov